

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΩΝ. Ε. 4 -
ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Θρακική
τ. 21. 1936
r 351-354

Εἰς τὰς φιλοξένους ἑλληνοπρεπεῖς σελίδας τῶν «Θρακικῶν» ἰδιάζουσαν καὶ διακεκριμένην θέσιν δικαιωματικῶς δεόν νὰ καταλάβῃ ἡ ἀδρά καὶ ἐξέχουσα φυσιογνωμία τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μαρωνείας Μελισσηοῦ Χριστοδούλου, γεννηθέντος τὴν 21 Μαρτίου 1855 ἐν Σαράντα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατ. Θράκης, ἀποδημήσαντος δὲ πρὸς Κύριον κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1921 ἐν τῇ γενετείᾳ του.

Ἄν σκοπὸς τῶν «Θρακικῶν» εἶναι, πλὴν ἄλλων, ἡ περισυλλογὴ παντὸς στοιχείου συντελοῦντος εἰς τὴν ἀδιάσειστον ἄλλωστε ἀπόδειξιν μετὰ τοσοῦτου ζήλου ἀμφισβητουμένην ὑπὸ βουλμιώντων γειτόνων τῆς ἀπ' αἰῶνων ἑλληνικότητος τῆς Θράκης καὶ τῆς γνησιότητος τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τῆς, καὶ ἡ παραφύλαξις καὶ παράδοσις τῆς ἱερᾶς ταύτης παρακαταθήκης εἰς τοὺς ἀπογόνους μας, τὸ ἔργον τὸ πολυσχιδὲς τοῦ ἀειμνήστου

Ἱεράρχου Μελισσηνοῦ κεῖται μνημεῖον καλλιπρεπές καὶ ἀείζωον, μαρτυροῦν τὸ καθ' ἑαυτὸ εἰς τὸ διηγεῖς περὶ τῶν ἀνωτέρω.

Διότι οὐ μόνον διὰ ζώσης καθ' ὅλον τὸν βίον του ὁ ἀνὴρ ἐκαλλιέργησε, μετὰ τόσων ἄλλων εὐγενῶν τέκνων τῆς Θράκης, τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ διέδωκεν αὐτὰ εἰς τὴν νέαν γενεάν, διδάσκων ἀπὸ τοῦ διδασκαλικοῦ βήματος, ὡς διδάσκαλος, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, ὡς ὀρθόδοξος ποιμενάρχης εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν τοῦ Εὐαγγελίου ἐκήρυξε τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ μέχρι τελευτῆς τοῦ βίου του ἐποίμανε τὸ χριστιανικὸν ἑλληνικὸν πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ γραπτὰ μνημεῖα τοῦ ἔργου αὐτοῦ, τοῦ ἑλληνοπρεποῦς, ἐπιστημονικὰ καὶ θρησκευτικὰ, κατέλιπε, μαρτυροῦντα τὴν ἀκάματον αὐτοῦ φιλοποσίαν, τὴν ἐμβροίθειαν καὶ τὸν ζῆλον πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἀποφοιτήσας τῆς Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῆς, διετέλεσε ἐπὶ τι διάστημα διδάσκαλος ἐν τῇ γενετείρᾳ του. Μεθ' ὅ, ἐγγραφεὶς εἰς τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Πανεπιστήμιον, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Δικαίου, καὶ διέτελεσε δικηγόρος ἐν Θράκῃ ἐπὶ τινα ἔτη. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συνέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἔργα ἀξιώσιμα ἱστορικῶν, γλωσσικῶν καὶ νομικῶν περιεχομένου, περὶ ὧν κατωτέρω.

Τὸ 1893 ἐχειροτονήθη Ἱερέως, ἀποστῆσας ὡς τοιοῦτος ἐπὶ μικρὸν, καὶ εἶτα ὡς Ἀρχιμανδρίτης κατὰ τὴν Κοινοπολιτὴν Φιληπουπόλεωσ, εἶτα δὲ κατὰ τὸ Πατριαρχεῖον Ἀνατολῆς. Τὸ 1897 ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Παμφίλου καὶ διέτελεσε ἀρχιερατικὰς ποσὶς ἐπιτελέσας τὰς ἐπιτολὰς τῶν Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τοῦ 1914, ὅτε ἐπορεύθη εἰς Μητροπλίτην Μαρωσιῆς (Θάσου καὶ Σαμοθράκης). Λόγω τοῦ Ἑσπεραϊκοῦ Πολέμου παρέμεινε μακρὰν τῆς ἔδρας του Κομοτινῆς (ἐν Θάσῳ) μέχρι τοῦ 1919, ὅποτε, σὺν τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Ἀνατ. Θράκης καὶ τῇ καταλήψει αὐτῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων, καὶ εἶτα ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἐγκατεστάθη εἰς τὴν ἔδραν αὐτοῦ Κομοτινῆν, ἐκδηλώσας τὴν ἐπὶ τούτῳ πατριωτικὴν ἀγαλλίασίν του δι' ἐνθουσιώδους λόγου πρὸς τὸ φιλογενές καὶ φιλόθρησκον αὐτοῦ ποίμνιον. Ἀσθενήσας μετὰ μικρὸν, ἐπανῆλθεν εἰς Θάσον παρὰ τῷ ἐπ' ἀνεψιᾷ γαμβρῷ του, Θρασυβ. Πηλείδῃ, (τότε Εἰρηνοδίκῃ Θάσου καὶ ἤδη συνταξιούχῳ δικηγόρῳ), ὅπότεν ἐγκατεστάθη, (μετὰ τῆς ἐν χηρείᾳ ἀδελφῆς του Εὐδοξίας) εἰς τὴν πεφλημένην γενετείραν του, ἐλευθερὰν πλέον τότε, μὲ κλονισμένην ὅμως τὴν υγείαν, σκεπτόμενος νὰ ἐφησυχάσῃ.

Ἄλλως ὅμως ἐκέλευσε ὁ Θεός· μετὰ μικρὸν ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ἐξ ἐγκεφαλικῆς συμφορῆσεως, εἰς ἡλικίαν 66 ἐτῶν.

Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ ἔργα, ἅτινα, ὡς φιλόπονος καὶ ὑπομονητικὴ μέλισσα ἐφιλοτέχνησε, συνέγραψε καὶ ἐδημοσίευσε (περιεχομένου δέ, πρὸς τοὺς ἄλλοις, καὶ ἐκκλησιαστικοῦ), εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) Ἱστοριογεωγραφικὴ περιγραφὴ τῆς Ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν. Σελ. 104. (1881 ἔτος).

2) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Α'. «Τὰ κολύματα τοῦ Γάμου». Σελ. 276. (1889).

3) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Β'. «Ἡ μνηστεία». Σελ. 176 (1895).

4) Ἡ Θράκη καὶ αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι. Μετὰ τινων διοικητικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Σελ. 304. (1897).

5) Ὁ ρ ο θ μ ό ς, ἐν σχέσει πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὴν παρασημαντικὴν τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Σελ. 32. (1900).

6) Ἡ ἀ ρ μ ο ν ί α ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μελωδίας. Σελ. 16. (1902).

7) Τυπικὸν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, μετὰ προλεγόμενων καὶ παραρτήματος περὶ τοῦ νεκρωσίμου τρισαγίου καὶ περὶ τοῦ μνημονεύματος τῶν ὀνομάτων, ἐν ᾧ ἐπισυνάπτονται καὶ πέντε ἐπικήδευοι ὁμιλίαι. Σελ. 80. (1905).

8) Π ε ρ ῖ ε ὑ δ α ι μ ο ν ί α ς· ἴτοι ποία ἔστιν ἡ ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου καὶ πῶς ἐπιτυγχάνεται. Διδακτικὴ ὁμιλία. Σελ. 32. (1908).

9) Τὰ Ταταῦλα (Ἱστορία Ταταῦλων). Σελ. 322. (1913).

10) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Α'. «Τὰ κολύματα τοῦ Γάμου». Ἐκδόσεις Β'. Χ ε ῖ ρ ο θ μ ο ς ἀνεκδότου ἐν. Πρόκειται περὶ ἀναθεωρήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς πρώτης ἐκδόσεως (ἐπιτηθείσης) τοῦ ἀνωτέρου ἔργου, «καρποῦ, (ὡς γράφει ὁ συγγραφεὺς) πολυχρονίου καὶ διηνεκοῦς ἐνασχολήσεως (ἐπὶ 20ετίαν—ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως), καὶ ἐπισταμένης ἐρεῦνης καὶ μελέτης περὶ τῶν πολλαπλῶν καὶ πολυπλόκων περιπτώσεων τῶν κολυμάτων τοῦ γάμου, ἐν ᾧ καὶ τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σταθερᾶς Νομολογίας τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὡς καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ 460 νέων σχημάτων καὶ ἰσαριθμῶν παλαιῶν διαγραμμάτων». Τοῦ τελευταίου τούτου, ἀξίου πάσης ἐξάρσεως ἐπιστημονικοῦ καὶ πρακτικοῦ Ἐγγειδίου (ἀφοῦ ἄλλως τε αἱ εὐμενέσταται κρίσεις τῆς Α'. ἐκδόσεως φερούσης τὴν ἐπίσημον ἔγκρισιν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας ὑπὸ διακεκριμένων ἐπιστημόνων, κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, πρόκεινται ὡς τίτλος τιμῆς καὶ ἀξίας τοῦ ἀρχικοῦ ἔργου), τὴν δημοσίαν ἐμφάνισιν, εἰς δευτέραν ἐκδοσιν (ἐπιχειμένην κατὰ τὸν συγγραφέα, πλὴν ματαιωθεῖσαν λόγῳ τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου του), εἰς περιεχόμενον καὶ ὄγκον τριπλασίων τῆς πρώτης, πρόκειται σὺν Θεῷ νὰ ἀναλάβῃ συντόμως ὁ ὑποφαινόμενος μνησθεὶς γαμβρὸς του ἐπ' ἀνεμῆ, μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν προσθηκῶν καὶ παραπομπῶν, διὰ τὴν ἐνημέρωσιν καὶ προσαρμογὴν, ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ συγγραφέως μέχρι τῆς σήμερον νεαρὰς νομοθετικὰς διατάξεις θιγούσας τὸ ἀντικείμενον τῆς συγγραφῆς.

Τοιοῦτος ὁ ἀνὴρ καὶ τοιοῦτο τὸ ἔργον τοῦ διαπρεποῦς ἱεράρχου, γόνου τῆς θρυλικῆς χώρας τοῦ Ὁρφέως, τιμῶντος ὅσον ὀλίγοι, τὴν γενέτειραν, καὶ γενικώτερον τὴν Ἀνατολ. Θράκην, τὰ ἱερά τῆς ὁποίας χώματα σκέπουν τὰ σепτά αὐτοῦ λείψανα, μετ' ἐκείνων τῶν μελῶν τῆς πατριαρχικῆς του οἰκογενείας—τῶν Μεξιλιτζόγλου.

Θρασύβ. Πηλειδης

† ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Σηλυβρίας ἐγεννήθη ἐν Κοζάνῃ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1855 ἐκ γονέων ἱερέως Θωμᾶ Χριστοδοῦλου καὶ Ἑλένης τὸ γένος Ὁμπαση. Μετὰ τὴν πρώτην παιδευσιν ἐν τῇ σχολῇ τῆς γενετέρας αὐτοῦ ἐφοίτησεν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ριζάρειον Σχολήν. Ἐνταῦθα μετὰ ζήλου παρακολοιθίσας καὶ συμπληρώσας τὸν κύκλον τῶν μαθημάτων εἰσηλθὼν ἀκολοιθῶς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐνθα ἐπὶ διεϊανδιήκουσε μαθήματα Φιλολογίας καὶ Φιλοσοφίας. Προσκληθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ ὑπὸ τοῦ θείου αὐτοῦ, τότε Μητροπολίτου Κοζάνης, Εὐγενίου ἐχειροτονήθη ἀρχιδιάκονος καὶ ὑπηρέτησε παρ' αὐτῷ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ θείου του. Τότε ἐλθὼν εἰς Κων/πολιν διορίσθη διαδοχικῶς Προϊστάμενος Μ. Ρεύματος, Κοντοσκαλίου καὶ Φερίκιου. Ἀποκοιθῶς προσέλαβεν αὐτὸν ὡς Πρωτοσύγκελλον ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Ἀναστάσιος. Ἐνταῦθεν προήχθη τῷ 1906 εἰς Ἐπίσκοπον Ἀμφιπόλεως. Κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1913 Γερμανὸς ὁ Ε' προσήγαγεν αὐτὸν εἰς Μητροπολίτην Σηλυβρίας. Τῷ 1920 Βασιλεὺς ὁ Γ' ἀνέδειξεν αὐτὸν Μητροπολίτην Κοζάνης, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν περιστάσεων μὴ δυναθεὶς νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ ἑπαρχίαν ἐξήρτησε καὶ ἔλαβεν πάλιν τὸν τίτλον Σηλυβρίας. Ἐὐν ὀλοκλήρην καὶ διατήρησε ἐφεξῆς μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ συμβάντος τῇ 22 Μαΐου 1934 ἐν Κωνσταντινουπόλει.

† ΠΡΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ἸΩΑΚΕΙΜ

Ὁ ἀείμνηστος Ἐπίσκοπος πρώην Μετρῶν Ἰωακεῖμ ἐγεννήθη ἐν Τατάρ-Παζαρτζικίῳ τῆς Φιλιππουπόλεως τῇ 23 Ἀπριλίου 1834, ἐκ γονέων Παναγιώτου καὶ Σουλτάνης Σπάσογλου. Τὰ πρώτα γράμματα διήκουσεν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ ἀκολούθως ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ τῶν Σεφρῶν, φοιτήσας αὐτόθι μέχρι τῆς Γ' τάξεως. Ὑπὸ διακαῶς πόθου πρὸς τὴν διακονίαν τοῦ Χριστοῦ διαπλεγόμενος ὁ αἰδιμος, εἰς ἡλικίαν μόλις 18 ἐτῶν, ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ τότε Νύσσης καὶ εἰτα Χαλκηδόνος Καλλινίκου τοῦ Θωμάδη μετονομασθεὶς εἰς Ἰωακεῖμ, —ἐλέγετο Γεώργιος—πρὸς τιμὴν τοῦ ἀπὸ Κυζίκου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Ἰωακεῖμ τοῦ Β'. Ὡς διάκονος τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης Καλλινίκου διετέλεσεν ἐπὶ ἐξαετίαν, διδασκόμενος ἅμα ὑπὸ τοῦ τότε Ἀρχιδιακόνου καὶ μετὰ ταῦτα Δέκρων Καλλινίκου, τοῦ ὡς Ἐφέσου ἀποθανόντος, καὶ χρησιμεύων ὡς γραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως. Ἐν ἔτει 1865 σταλεὶς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης εἰς Κων/πολιν ἵνα εἰσαχθῆ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, ἠναγκάσθη σὺνπειρῆ τῆς χολέρας, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Πόλιν, ἀφοῦ διέτριψεν ἐν αὐτῇ ἐπὶ τρεῖς ὀλοκλήρους μῆνας. Ἐκ Νύσσης μετὰ τὴν μετάθεσιν τοῦ Νύσσης Καλλινίκου εἰς Χαλκηδόνα, ἐπανέρχεται εἰς Κων/πολιν, καὶ τῷ 1886 διορίζεται προϊστάμενος Ἀγίου Στεφάνου. Ἐπὶ Νεοφύτου τοῦ Η', ἤτοι πρὸ 42 ἐτῶν χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Πολυανῆς καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν αὐτοῦ ἔδραν. Μετὰ 8ετῆ αὐτόθι ὑπερσεῖαν, ἐκ Δοϊράνης μετατίθεται εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Μετρῶν, ἣν ἐπὶ 9